

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарчук Н. В. Права громадян на землі в Україні / Н. В. Бондарчук // Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції: збірник наукових праць. Випуск 10. – Житомир; вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 106-108.
2. Земельний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2015 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: Паливода А. В., 2015. – 152 с. – (кодекси України).
3. Кулинич П. Право земельного сервітуту : поняття, види та порядок реалізації / Павло Кулинич // Юридичний журнал. – 2003. – №10. – С.65.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Стеблянко А. В.

студентка IV курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Науковий керівник: Чурилова Т. М.

к.ю.н., доцент кафедри СМП юридичного факультету

Сумського державного університету

Агропромисловий комплекс України є важливим сектором національної економіки, що формує майже 20% національного валового внутрішнього продукту і є одним з основних бюджетоутворюючих та експортно орієнтованих секторів національної економіки. 70% території України є сільськими територіями, на яких проживає 33% населення держави 15 млн. громадян. Особисті селянські господарства разом із фермерським загалам виробляють більше 60% валової продукції агропромислового комплексу, зокрема 98% картоплі, овочів 88%, фруктів 86%, молока 82% [1].

Специфіка сільськогосподарської діяльності потребує такого регуляторного впливу з боку держави, який дозволить ефективно компенсувати негативні дії природного середовища та не допустить небажаних соціально-економічних наслідків. Дійсно, особливість сільськогосподарського виробництва зумовлена природними та соціально-економічними чинниками, а тому існують об'єктивні причини державної підтримки.

При цьому, оподаткування сільськогосподарських товаровиробників є специфічним засобом їх державної підтримки, засобом формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання й механізмом стимулювання їх розвитку.

На нашу думку, останні податкові зміни значно погіршують становище малих і середніх товаровиробників, не враховують особливостей функціонування галузі. У зв'язку з цим, зміни в оподаткуванні потребують ретельного аналізу з метою моделювання можливих варіантів впливу зміненої системи на розвиток усіх галузей сільського господарства, конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників, особливо фермерських господарств. Тому, проаналізувавши податкові зміни 2016 року, маємо наступне.

З метою забезпечення додаткових надходжень до бюджету збільшено ставки для платників єдиного податку 4 групи, що перебувають на спрощеній системі оподаткування, від 0,16 до 5,4 % нормативно-грошової оцінки 1 га землі (залежно від виду земель). Якщо порівняти із 2015 роком, то розмір ставок становив від 0,09 до 1,35 % нормативно-грошової оцінки 1 га землі (залежно від виду земель) [2]. Тобто

відбулося збільшення ставок даного податку майже в 2 рази. Таке значне зростання ставок єдиного податку загрожує фінансовій стабільності сільськогосподарських підприємств, може спричинити зменшення обсягів виробництва через збільшення рівня податкового навантаження.

Змінено спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість: загальна сума цього податку буде розподілятися пропорційно – частина акумулюватиметься на спеціальних рахунках підприємств, а частина перераховуватиметься до Державного бюджету України. Так, по операціях із зерновими та технічними культурами підлягає перерахуванню: до держбюджету – 85 %, на спеціальні рахунки – 15 %; по операціях із продукцією тваринництва підлягає перерахуванню: до держбюджету – 20%, а на спеціальні рахунки – 80% [3]. Щодо всіх інших товарів чи послуг, до держбюджету перераховується 50%, на спеціальні рахунки – 50 %. Натомість минулого року сільгоспвиробники його не сплачували до бюджету, а акумульовані кошти витрачали на придбання матеріально-технічних ресурсів.

У якості компенсації аграріям передбачено повернення податку на додану вартість при експорті зернових і технічних культур. Але ж це стосується агрохолдингів. Фермерські господарства не здійснюють експорт, а виробляють продукцію, яка використовується на внутрішньому ринку. Як бачимо, такі нововведення не сприяють економічному зростанню чи детінізації економіки.

Планується, що з 1 січня 2017 року буде скасовано спецрежим й аграрії будуть повністю переведені на загальний режим оподаткування. Це пов'язано з узгодженим українським урядом з Міжнародним валютним фондом Меморандумом про економічну та фінансову політику, який передбачає позбавлення агропромислового сектора в Україні пільгового режиму оподаткування податком на додану вартість у зв'язку з тим, що Міжнародний валютний фонд вважає, що сільськогосподарський сектор перетворився на один із найбільш прибуткових секторів української економіки [4]. Можна припустити, що така позиція Міжнародного валютного фонду спрямована на недопущення виходу сільськогосподарської продукції України на ринок за кордон.

Натомість у країнах Євросоюзу, зокрема у Франції та Польщі, оподаткування спрямоване на спрощений податковий режим, пільгове оподаткування, різноманітні преференції, що сприяє спрощенню податкових відносин, на відміну від України, де податкова реформа не на боці малих і середніх товаровиробників.

На нашу думку, переведення на загальний режим оподаткування спричинить зростання цін на сільськогосподарську продукцію. Існує ризик, що знизяться обсяги виробництва та доходи аграріїв, зменшиться конкурентоспроможність, відбудеться втрата обігових коштів.

Зміни у податковій системі тягнуть за собою й зміни в адмініструванні податків. Так, адміністрування цього року ускладнюється, особливо якщо сільськогосподарське підприємство одночасно займається кількома видами діяльності, наприклад, рослинництвом і тваринництвом, і виникає питання, як розподілити податковий кредит з податку на додану вартість в момент закупівлі, і чи можна буде коригувати такий розподіл в момент їх фактичного використання.

До того ж, при такому адмініструванні податку на додану вартість необхідно розробити додаткове програмне забезпечення для ведення диференційного обліку. Це, у свою чергу, потребує додаткових матеріальних і трудових ресурсів.

До тепер Державною фіскальною службою не роз'яснено, як правильно

адмініструвати цей податок, адже при перевірках може бути встановлено, що аграрій неправильно відобразив даний податок на певному рахунку, а це може спровокувати корупцію та тиск на платників податку з боку контролюючого органу.

Крім того, з 1 лютого поточного року з'явилися два реєстри для бюджетного відшкодування податку на додану вартість. Перший буде призначений для тих платників, які мають право на автоматичне повернення, другий – для всіх інших. Тобто, запроваджено електронне адміністрування даного податку. Проте автоматичне відшкодування матимуть виробники з часткою експорту не менше 40 % [5]. Через це малі та середні сільськогосподарські підприємства можуть не дочекатися відшкодування, адже в першу чергу відбуватиметься автоматичне відшкодування.

Підкреслимо, оподаткування має бути регулятором, який надасть можливість розвиватися сільському господарству в усіх напрямках, сприяти розвитку сільських територій, збереженню і зміцненню людського капіталу села, відновленню авторитету сільськогосподарської праці. Вищезазначені зміни не спрямовані на досягнення таких завдань. Тому можна зробити висновок про маловірогідне вирішення таких важливих для нашої країни завдань при впровадженні податкових новацій 2016.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Томич І. Конференція з аграрних питань у Європарламенті / І. Томич // Фермер України [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу: <http://www.coor-union.org.ua/?p=657>

2. Значне зростання ставок єдиного податку загрожує фінансовій стабільності сільгоспідприємств [Електронний ресурс]: за даними Інституту аграрної економіки. – 2016. – Режим доступу: <http://e-finance.com.ua/show/203955.html>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011, № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст.112.

4. Меморандум із МВФ передбачає переведення українського АПК на загальну систему оподаткування з 2016 р. [Електронний ресурс]: за даними інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна». – 2015. – Режим доступу: <http://ua.interfax.com.ua/news/general/254635.html>

5. Ульянова Н. ПДВ-2016: нововведення у сплаті / Н. Ульянова // РБК-Україна [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/opinion/nds-2016-novshestva-uplate-administrirovani-1453898874.html>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 77-1 КУпАП.

Чурилова Т.М.

*к.ю.н., доцент кафедри СМП юридичного факультету
Сумського державного університету*

Питання раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення, особливо умовах сьогодення, необхідно розглядати комплексно в правовому, економічному, екологічному та соціальному напрямках. Не є секретом, що стан земель сільськогосподарського призначення в Україні в останні десятиліття істотно погіршився і набув загрозового характеру.

В Україні щороку деградують 100 тис. га родючих ґрунтів. Порівняно з кінцем ХІХ ст. кількість гумусу в ґрунтах знизилась у 6 разів і щороку зменшується ще на 18 млн. т. Орні землі в Україні займають понад 90% площі степів і лісостепів, але вони